

Ηθική στην καταλογογράφηση: ορίζοντας και ανιχνεύοντας το πεδίο

Γιώργος Γλωσσιώτης¹, Πανωραία Γαϊτάνου², Αφροδίτη Φράγκου³

1. Οργανισμός Μεσολάβησης και Διαιτησίας. Βιβλιοθήκη, glossiotis@gmail.com

2. Βιβλιοθήκη Σχολής Εθνικής Άμυνας, rgaitanou@gmail.com

3. Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος. Τμήμα Καταλόγων, infoscienceaddict@gmail.com

Εισαγωγή

- Μεταδεδομένα στους Καταλόγους των Ελληνικών Βιβλιοθηκών: ποιότητα ή/και ηθική της καταλογογράφησης
- Θεωρητικό πλαίσιο
- Παραδείγματα από εγγραφές καταλόγων

*“Η παλιά ηθική που βασίστηκε στις παραδόσεις,
τις πατριαρχικές, τις θρησκευτικές και τις ιεραρχικές, καταρρέει.
Δεν μπόρεσε ακόμη να δημιουργηθεί μια νέα ηθική,
Μόνο να τη φανταστεί μπορεί κανείς”*

Μιχαήλ Μπακούνιν (1814 - 1876)

Ορισμοί

- ❖ Ηθική (φιλοσοφία)
- ❖ Επαγγελματική ηθική
- ❖ Ηθική (καταλογογράφηση)

Ηθική στην καταλογογράφηση: Ιστορική αναδρομή

- Κίνημα “ριζοσπαστικής καταλογογράφησης” (radical cataloging) - 1971
- Κίνημα “κριτικής καταλογογράφησης” (critical cataloging)

Κώδικες ηθικής

1. ALA “Code of Ethics”
2. CILIP “Ethical Framework”
3. IFLA
4. Κώδικας Ηθικής της Καταλογογράφησης

Ταχύτητα καταλογογράφησης έναντι λεπτομερούς καταλογογράφησης

Λεξιλόγιο	LCSH	Καθιερωμένοι EBE	Mitos LCSH	Mitos ελληνικοί όροι
Ευρύτερος όρος	<u>Ability</u> <u>Psychology</u>	<u>Ψυχολογία</u>		
	<u>Intellect</u> Human intelligence Intelligence Mind	<u>Νόηση</u> Intellect Ανθρώπινη νοημοσύνη Νοημοσύνη Νους	<u>Intelect</u> Intelligence	<u>Νόηση</u>
				<u>Νοημοσύνη</u>

Ταχύτητα καταλογογράφησης έναντι λεπτομερούς καταλογογράφησης

Συνεπώς, η επιλογή που γίνεται είναι η ταχύτητα έναντι της εξαντλητικής επεξεργασίας με τα ακόλουθα αποτελέσματα:

- Αντιγράφοντας το LCSH και μεταφράζοντάς το αυτολεξεί δεν χρησιμοποιείται ο ελληνικός επιστημονικός / καθιερωμένος όρος.
- Αντιγράφονται οι σχέσεις των όρων σε ένα τελείως διαφορετικό πολιτιστικό πλαίσιο και δεν γίνεται καμία προσπάθεια για μετατροπή τους στο αντίστοιχο ελληνικό.
- Απαλείφονται όροι αμιγώς ελληνικού ενδιαφέροντος
- Αναπαράγεται το γνωσιακό σύστημα των Αγγλοαμερικάνων και οι ηθικές και πολιτικές του προεκτάσεις.

Ουδετερότητα

Δύο βασικά ερωτήματα:

- α) κατά πόσο είναι πιθανό να είναι κανείς ουδέτερος
- β) αν η ουδετερότητα είναι όντως επιθυμητή και σκοπός.

Παραπλανητικό υλικό

Γεωργαλάς Γεώργιος Κ. Ό κομμουνισμός: Γεωργίου Κ. Γεωργαλά. [Αθήνα]: Νέα Θέσις, 1985.

Θεματική Επικεφαλίδα: **Κομμουνισμός**

Οι κίνοιδοι: Κωνσταντίνος Α. Πλεύρης. Αθήνα: Ήλεκτρον, 2005

Θεματική Επικεφαλίδα: **Ομοφυλοφιλία** → **Ελλάς** → **Ιστορία**

Γλώσσα

- Υπουργείο Εσωτερικών. Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων (2018). Οδηγός χρήσης μη σεξιστικής γλώσσας στα διοικητικά έγγραφα
- Ζητήματα κλιτικών καταλήξεων και του αρσενικού γένους ως συμπεριληπτικού.
- Οι δάσκαλοι vs Οι μαίες

Ο καιρός των τσιγγάνων

Λεξιλόγιο	LCSH	Καθιερωμένοι ΕΒΕ	Mitos LCSH	Mitos ελληνικοί όροι
Ευρύτερος όρος	Nomads	-	Nomads	
		-	-	Τσιγγάνοι
	Romanies See from: Bohemians (Romanies) Gipsies Gitanos Gypsies	Τσιγγάνοι	Romanies	Ρομά (μόνο με τη γεωγραφική υποδιαίρεση Ελλάδα)
	Kalderash Manush Roma (People) Romani Sinti			
			<i>Gypsies</i> -- ΒΛΕΠΤΕ Romanies	

Φύλο, σεξουαλικότητα και έκφραση

Όρος αναζήτησης	Τύπος επικεφαλίδας	Αριθμός καθιερωμένων	Αριθμός συνδεδεμένων β.ε.
άνδρ	Θ	114	639
άνδρ	ΓΟ	0	0
γυναικ	Θ	678	3793
γυναικ	ΓΟ	5	10

Φύλο, σεξουαλικότητα και έκφραση

- Δημόσιοι άνδρες (Statesmen): η επικεφαλίδα είναι καθιερωμένη στην ΕΒΕ αλλά δεν υπάρχει αντιστοιχία για το Stateswomen.
- Ανύπαντροι άνδρες / Ανύπαντρες γυναίκες / Ανύπαντρες μητέρες
- Γυναίκες δολοφόνοι στη λογοτεχνία

Φύλο, σεξουαλικότητα και έκφραση

Mental health issues in lesbian, gay, bisexual, and transgender communities / edited by Billy E. Jones, Marjorie J. Hill.

LC	Mitos
Gays--Mental health	<u>Homosexuality</u>
Bisexuals--Mental health	<u>Mental</u> health services
<u>Transgender</u> people--Mental health	<u>Transsexualism</u>
	<u>Bisexuality</u>

Φύλο, σεξουαλικότητα και έκφραση

Ζητήματα ψυχικής υγείας σε ομοφυλόφιλους, λεσβίες, αμφιφυλόφιλους και διαφυλικούς / [επιμέλεια] Billy E. Jones, Marjorie J. Hill ; πρόλογος Λύκουρας Ελευθέριος ; μετάφραση, επιμέλεια Γιάννης Σιατίτσας, Χρήστος Χριστοδούλου, Χρύσα Καλαϊτζή

EBE	Mitos
Ομοφυλόφιλοι -- Ψυχική υγεία	Ομοφυλόφιλοι -- Ψυχική υγεία
	Αμφιφυλόφιλοι -- Ψυχική υγεία
	Διαφυλικοί -- Ψυχική υγεία
	Gays -- Mental health
	Bisexuals -- Mental health
	Transgender people -- Mental health

Όνόματα προσώπων

- Αναγραφή του φύλου
- Μη ευρωπαϊκές κουλτούρες στα ονόματα
- Ζητήματα Ιδιωτικότητας

Γεωγραφικά ονόματα

Σουαζιλάνδη -> Εσουατίνι

Ροδεσία -> Ζιμπάμπουε

Βομβάη -> Μουμπάι

Απο-αποικιοποίηση των γεωγραφικών ονομάτων

Περιγραφική Καταλογογράφηση

Ζητήματα ηθικής μπαίνουν και κατά την περιγραφική καταλογογράφηση, καθώς τα περισσότερα συστήματα έχουν δημιουργηθεί χωρίς να λαμβάνουν υπόψη τους τις ανάγκες των χρηστών στην αναζήτηση πληροφοριών

Ταξινόμηση

Οποιαδήποτε έχει κάποια εξοικείωση με το DDC δεν μπορεί παρά να παρατηρήσει ότι στους πίνακές του έχει μία ισχυρή προκατάληψη υπέρ των Προτεσταντών χριστιανών και των λευκών Ευρωπαίων, και εξυπηρετεί τις ανάγκες των ΗΠΑ και των δυτικών χωρών.

- Οι πίνακες της Ελληνικής Ιστορίας και Ελληνικής Λογοτεχνίας της ΕΕΒΕΠ
- Οι Αφροαμερικανοί και οι άλλοι

Προτάσεις

- Διεύρυνση των συνεργασιών πέρα από ένα συγκεκριμένο είδος βιβλιοθήκης
- Ανάκτηση πέρα από τους γλωσσικούς περιορισμούς - ανάκτηση στη μητρική γλώσσα
- Γεωγραφικά ονόματα, τοπική ιστορία, εθνική ιστορία. Ανάγκη εφαρμογής ενιαίας πολιτικής
- Ο καθένας και η καθεμία εκ των εργαζομένων στις βιβλιοθήκες να καταλαβαίνει τους κανόνες και τις οδηγίες στη γλώσσα της κοινότητας των χρηστών τους
- Ανάγκη συνεργασίας με τις συλλογικότητες της κοινωνίας των πολιτών για την καθιέρωση όρων που συνάδουν με τους τρόπους που οι διάφορες ομάδες αυτοπροσδιορίζονται ή χρησιμοποιούν σαν λεξιλόγιο κατανόησης και επικοινωνίας

Συμπεράσματα

Ο Κατάλογος της βιβλιοθήκης είναι ένας καθρέφτης της κοινωνίας στην οποία υπάρχει. Δεν μπορούμε να κατηγορήσουμε τον καθρέφτη για ό,τι αυτός αντανακλά.

UNDERSTANDING INCLUSION

EQUALITY is that everyone gets the same book.

DIVERSITY is that everyone gets different types of books.

EQUITY is that everyone gets the book that is right for them.

ACCEPTANCE is understanding that everyone reads different types of books.

BELONGING is reading any book you want without fear of being judged.

Γιώργος Γλωσσιώτης,
glossiotis@gmail.com

Πανωραία Γαϊτάνου,
rgaitanou@gmail.com

Αφροδίτη Φράγκου,
infoscienceaddict@gmail.com